

KATHOLIEKEN EVANGELISEREN

Handboek voor de nieuwe evangelisatie

Scott Hahn

KATHOLIEKEN EVANGELISEREN

*Handboek voor de
nieuwe evangelisatie*

Jade 21

uitgeverij
Betsaida DE BOOG
Katholiek Alpha Centrum

aan paus Franciscus

Inhoudsopgave

Deel I

De oproep:

De nieuwe evangelisatie begrijpen

1. Nieuwe evangelisatie in vogelvlucht 11
2. Nieuwe evangelisatie: een gemeenschappelijke visie 18
3. Nieuwe evangelisatie: 'iets katholieks' 30
4. Nieuwe evangelisatie: een opdracht voor de hele Kerk..... 41
5. Nieuwe evangelisatie: een levensopdracht 52

Deel II

Het antwoord:

Modellen en methoden voor de nieuwe evangelisatie

6. Het katholieke evangelie: lessen van de eerste evangelisten 67
7. Katholiek leven: lessen van de jonge Kerk..... 79
8. Het eerste werkterrein van de evangelisatie: het christelijk gezin 91
9. Verder van huis: het lekenapostolaat..... 107

Deel III

De boodschap:

De inhoud van de nieuwe evangelisatie

10. In ongenade gevallen: de aard van de zonde 131
11. Hersteld leven: verzoening..... 141
12. Zijn kinderen door het verbond: het gezin van God..... 153
13. Omgevormd door de liefde: van maaltijd tot offer.. 167
14. Liefde en trouw: het belangrijkste..... 177

DEEL I

DE OPROEP: DE NIEUWE EVANGELISATIE BEGRIJPEN

Hoofdstuk 1

Nieuwe evangelisatie in vogelvlucht

Wat is de nieuwe evangelisatie?

In zekere zin is dat een vraag die makkelijker beantwoord kan worden door het te laten zien, dan door er over te vertellen. We begrijpen wat het is, als we het tegenkomen. We weten wat het is, als we het zien. En de laatste paar jaar heb ik van dichtbij, in de levens van drie van mijn vrienden, persoonlijk gezien wat het is.

Hier volgen hun verhalen.

Een bekering

De abortuskliniek van Planned Parenthood in Bryan, Texas, 2009.

Elke morgen als Abby Johnson, directeur van de kliniek, uit haar auto stapte en naar haar kantoor liep, was er altijd wel een van de jonge, niet-opdringerige *pro-life* activisten die haar aansprak. Geen van hen viel haar ooit lastig. Zij beledigden haar niet. Degene die er die dag toevallig stond, zei gewoonlijk alleen 'hallo', vroeg hoe ze het maakte en praatte wat met haar over de komende dag. Op den duur begonnen daar vriendschappen uit te ontstaan – wat betekende dat mevrouw Johnson in oktober dat jaar besloot het hele abortusgebeuren aan de kant te zetten; zij had vrienden tot wie zij zich kon wenden¹.

Gedurende de twee jaar die daarop volgden, bereidde de van huis uit doopsgezinde maar episcopaals georiënteerde Abby Johnson zich voor op de toetreding tot de katholieke Kerk.

In december 2011 ontving zij voor het eerst de H. Com-

¹ Abby Johnson, *Unplanned*, Carol Stream, IL: Tyndale Momentum 2011.

munie.

Een moment van bewustwording

Het tweede verhaal vond plaats op Goede Vrijdag 2004.

De acteur Kevin James verbleef die lente in New York City wegens de opnames voor de film *Hitch*, met Will Smith. Hoewel James, die een katholieke opvoeding had gehad, zich niet officieel uit de katholieke Kerk had laten uitschrijven, was hij ook niet echt een praktiserende katholiek. God en de H. Mis waren geen prioriteiten voor hem en zijn kennis van wat de Kerk leert, was, zoals bij zoveel katholieken van zijn leeftijd, minimaal.

Op Goede Vrijdag echter belde zijn vader. Tijdens het gesprek herinnerde James sr. zijn zoon eraan, dat hij speciaal die dag zich een beetje moest inhouden met feesten en dat hij moest denken aan wat Christus voor hem gedaan had. Terwijl zij nog aan het praten waren, liep James langs een bioscoop waar *The Passion of the Christ* van Mel Gibson werd gedraaid. Hij vroeg zijn vader of het een goed idee was om op Goede Vrijdag die film te gaan zien. Het antwoord was 'Ja, zeer zeker.'

Acht jaar later, in een interview met Raymond Arroyo, beschreef James hoe de volgende drie uren voor hem een keerpunt in zijn leven betekenden.

'Ik werd er volledig door van mijn stuk gebracht', legde hij uit en gaf aan dat de film hem ertoe aanzette weer naar de Mis te gaan, meer over zijn geloof te leren en de devote praktiserende katholiek te worden, die hij nu is².

Thuiskomst

Nu het laatste verhaal, dat begint in 1960.

In dat jaar kwam Francis Beckwith ter wereld, in New

² Interview met Raymond Arroyo, *The World over*, 10 oktober, 2012.

York City, waar hij door zijn familie warm werd ontvangen. Spoedig daarna verhuisde het gezin naar Nevada en toen de jonge Beckwith naar de kleuterschool moest, schreven zijn ouders hem in op de katholieke school St. Viator, erop vertrouwend, zoals hun ouders daarvoor hadden gedaan, dat de leerkrachten daar hun zoon de beginselen van het katholieke geloof zouden bijbrengen.

Beckwith's godsdienstige opvoeding begon echter net toen het Tweede Vaticaans Concilie ten einde liep en werd verder voortgezet in de woelige jaren '70. Binnen de Kerk was dat de tijd van de liturgische experimenten en catechetische verwarring. Buiten de Kerk woedde de morele revolutie en de sociale onrust. Het laatste probleem maakte het eerste probleem alleen maar erger, en het was pas toen hij toevallig de boeken van Norman Geisler, R.C. Sproul en Francis Schaeffer te lezen kreeg, dat Beckwith een systematische presentatie van de waarheid kreeg voorgehouden, die hij nodig had om de wereld te begrijpen.

Helaas werd hij door wat hij ontdekte, naar het evangelische protestantisme geleid, weg van de katholieke Kerk.

Tientallen jaren gingen voorbij. Beckwith haalde zijn doctoraat in de filosofie en begon een roemrijke wetenschappelijke carrière, die hij eindigde als professor in de betrekkingen tussen Kerk en Staat aan de Baylor-Universiteit, de grootste Baptisten-Universiteit ter wereld.

In 2006 werd hij wegens zijn reputatie als een van de meest serieuze denkers van het Evangelische Christendom, gekozen tot president van de Evangelical Theological Society (De Evangelische Theologische Vereniging). Rond deze tijd begon het respect dat Beckwith steeds voor de Kerk van zijn jeugd had behouden, weer te groeien. Hij werd aangetrokken door de werken van Johannes Paulus II en hield op een conferentie aan de Universiteit van Boston een verhandeling over de bijdragen van deze paus aan de filosofie. Na afloop kwam één van de wetenschappers uit het

publiek naar hem toe en stelde hem een eenvoudige vraag: 'Waarom ben jij niet katholiek?'

Beckwith had op die vraag geen antwoord. Het volgende jaar wijdde hij dus volledig aan het vinden van een antwoord, door de geschriften van de opvolger van Johannes Paulus II, Joseph Ratzinger, te lezen; hij bestudeerde tot in het kleinste detail de leerstellingen die hij als struikelblokken aanvoelde op zijn weg terug naar de Kerk; en hij besprak de kwestie uitvoerig met zijn vrouw en vrienden. Hij besteedde ook vele lange uren aan het lezen van de Kerkvaders. Maar pas toen zijn katholieke neef hem belde en hem vroeg of hij peter wilde zijn bij diens Vormsel, was het moment van de waarheid gekomen. Beckwith wist dat hij een besluit moest nemen en uiteindelijk wist hij ook wat dat besluit moest zijn.

In mei 2007 legde Beckwith zijn functie als hoofd van de Evangelical Theological Society neer en keerde hij terug naar de katholieke Kerk³.

Een oproep

Tezamen geven deze drie momentopnames van bekering en terugkeer een complex beeld van de nieuwe evangelisatie.

In de levens van Abby Johnson, Kevin James, en Francis Beckwith zien we dat, anders dan bij de evangelisatie in het verleden, het er bij de Nieuwe Evangelisatie niet om gaat missionarissen in te schepen naar vreemde landen of bedelpredikers op weg te sturen om het evangelie te verkondigen aan de heidenen. Evenmin gaat het om evangelisatie in de strikte betekenis van het woord, zoals veel protestanten evangelisatie opvatten – de Blijde Boodschap delen met de ongelovige, hem ertoe brengen zijn geloof in

³ William Doyno, 'The Long Journey Home', *Inside the Vatican*, 7 januari 2008.

Christus te belijden en dan verder gaan naar de volgende ongelovige.

Nee, bij de nieuwe evangelisatie is de hele Kerk betrokken, leken en godgewijde personen. Het gaat om vrienden, familie, en collega's die naar elkaar uitgaan en de waarheid van Christus uitdragen met gebruikmaking van alle beschikbare middelen – gesprekken, persoonlijke getuigenissen, media, en de grote collectie intellectuele en spirituele rijkdommen die de Kerk heeft opgebouwd in haar tweeduizend jaar lange geschiedenis. Het gaat om een vriendelijk gebaar, eenvoudige taken in liefde uitgevoerd, en eenvoudige vragen die in oprechtheid worden gesteld.

Waar het eigenlijk op neer komt is dat de nieuwe evangelisatie meer bestemd is voor gedoopten dan voor ongedoopten. Het is voor hen die onvoldoende catechismusonderricht ontvingen, en in plaats daarvan grondig werden gesecculariseerd, en het is voor degenen die ontkerstend werden, terwijl zij nog bezig waren te leren hoe ze de sacramenten moesten ontvangen.

En vergis u niet, er zijn heel veel katholieken in die situatie.

Crisis

Een paar jaar geleden hebben onderzoekers van het Pew Research Center⁴ een onderzoek gedaan naar de godsdienstige opvattingen en meningen van de christenen in Amerika. Zij ontdekten dat maar 48% van de katholieken zonder enige twijfel geloofden, dat God een persoonlijke God was, een God om te leren kennen en met wie zij een relatie konden aangaan. Anders gezegd betekent dat, dat hun onderzoek aantoonde dat 52% van de katholieken God ziet

⁴ Pew Research Center: Amerikaans onafhankelijk onderzoeksinstituut dat het publiek o.a. op basis van opinieonderzoek informeert over onderwerpen, opvattingen en trends die in Amerika en de wereld een rol spelen. [noot van de vertaler]

als een onpersoonlijke macht⁵.

Het is gemakkelijk om deze cijfers in de wind te slaan, te argumenteren dat dat katholieken zijn die helemaal niet meer naar de kerk gaan of zich alleen met Kerstmis en Pasen vertonen. Maar zoals Sherry Weddell van het Catherine of Siena Institute laat zien in haar boek *Forming Intentional Disciples*, is dat simpelweg niet het geval.

In duizenden interviews met leidendgevende personen in parochies en bisdommen, kwam Weddell steeds weer katholieken tegen die elke zondag naar de Mis gingen, die in allerlei commissies zaten en zich op alle mogelijke manieren verdienstelijk maakten, maar die desalniettemin sceptisch waren als je hun vroeg of het mogelijk was om een persoonlijke relatie met God te hebben.

Bovendien, als zij aan priesters en leidinggevenden op catechesegebied van meer dan zestig bisdommen in de Engelssprekende wereld vroeg, hoeveel van hun parochianen 'bewuste leerlingen' waren – toegewijde volgelingen van Christus die naar de heiligheid streven via zijn Kerk – was het antwoord dat zij meestal kreeg: 5%. Dus dat is dan 5% van degenen die naar de kerk gaan, niet van de gedoopten in het algemeen⁶.

Dat is de realiteit van de Kerk in de Verenigde Staten (en in praktisch de gehele Westerse wereld) heden ten dage. Dat is ook de reden waarom de nieuwe evangelisatie meer moet zijn dan de strikte verkondiging van de basisbeginselfen van het evangelie, en in plaats daarvan gelovigen zowel als ongelovigen moet oproepen om niet alleen in Christus te geloven, maar ook in Christus te leven, en hen moet oproepen tot een bekering van hoofd en hart, die in de loop der jaren steeds dieper wordt.

⁵ Pew Research Center's Forum on Religion & Public Life, *U.S. Religious Landscape Survey* (2008).

⁶ Sherry A. Weddell, *Forming intentional disciples. The Path to knowing and following Jesus*, Huntington, in: *Our Sunday Visitor* 2012, p. 62.

Ten slotte moet de nieuwe evangelisatie een oproep zijn, gericht tot iedere man en vrouw en ieder kind, om verliefd te worden, te groeien in liefde en te wandelen in liefde met God die ons liefheeft.

Alles wat belangrijk is, moet worden begrepen – niet alleen op academisch niveau, maar ook praktisch gezien. Dat is van belang omdat de nieuwe evangelisatie een taak is, waartoe Christus, via zijn Kerk, ons allemaal oproept. Het is dé grote uitdaging van de Kerk in de 21^e eeuw. Het is de taak waarmee u en ik zijn belast. En het is een opdracht die het gewicht van de eeuwigheid in zich draagt en waarvan elk van ons ‘rekenschap zal moeten afleggen aan Hem die gereed staat levenden en doden te oordelen.’ (1 Petr 4,5)

Het doel van dit boek is om die opdracht in detail uiteen te zetten – wat zij inhoudt, hoe wij haar kunnen uitvoeren, en wat wij geacht worden te verkondigen.

Dit boek kan worden beschouwd als een handboek voor de nieuwe evangelisatie. Of misschien nog beter, het kan worden gezien als een handboek voor de uitvoering van onze opdracht, een gids om ons te helpen begrijpen wat het betekent om een geëvangeliëerde katholiek en een evangeliserende katholiek te zijn, en daar ook naar te leven.

En hoe gaan we die opdracht uitvoeren?